ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.9.2021 г.
COM(2021) 583 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Прилагане на Регламента за техническите мерки (член 31 от Регламент (ЕС) 2019/1241)

{SWD(2021) 268 final}

1. Въведение

На 14 август 2019 г. влезе в сила Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета[1] (наричан по-нататък „регламентът“). В него се определят технически мерки на ЕС за опазване, с които се урежда как, къде и кога може да се извършва риболов.

Тези технически мерки са насочени към постигане както на целите на общата политика в областта на рибарството (ОПОР) съгласно определението в Регламент (ЕС) № 1380/2013[2] (наричан по-нататък „Регламентът за ОПОР“), така и на добро екологично състояние съгласно определението в Рамковата директива за морска стратегия[3] и съответните разпоредби на Директивата за птиците[4] и Директивата за местообитанията[5]. Извършването на риболов при максимално устойчив улов с подходящи технически мерки служи за увеличаване на улова от целеви рибни запаси, като същевременно се намалява нежеланият улов (или прилов) и въздействието върху уязвимите местообитания — било чрез селективност по отношение на размера (като се избягва уловът на дребни риби) или чрез селективност по отношение на видовете (като се избягва уловът на определени видове). Мерките са от основно значение за ефективното прилагане на политиката на ЕС по отношение на изхвърлянето на улов и на задължението за разтоварване. Държавите членки и операторите[6] следва да дават приоритет на по-добрите риболовни уреди и техники, така че да се предотвратява и намалява във възможно най-голяма степен нежеланият улов.

---

[1] Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки, за изменение на регламенти (ЕО) № 1967/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и на регламенти (ЕС) № 1380/2013, (ЕС) 2016/1139, (ЕС) 2018/973, (ЕС) 2019/472 и (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 894/97, (ЕО) № 850/98, (ЕО) № 2549/2000, (ЕО) № 254/2002, (ЕО) № 812/2004 и (ЕО) № 2187/2005 на Съвета (ОВ L 198, 25.7.2019 г., стр. 105).

[2] Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета.
ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22—61.

[3] Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

4 Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7—25).

5 Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7—50).

[6] Съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22—61).

С регламента се въвеждат основани на резултатите подходи, подкрепени от т. нар. „регионализация“. В него се определят общите правила, прилагани по отношение на всички води на ЕС, и се предвижда приемането на технически мерки, които съответстват на регионалните особености на съответните видове риболов. Този основан на резултатите подход на регионализация е заложен в ОПОР с цел процесът на вземане на решения да се доближи до рибарите. С регламента също така се предоставя стимул на държавите членки и на сектора на рибарството да изпълняват активна роля при изготвянето и изпълнението на посочените правила.

В съответствие с член 31, параграф 1 от регламента в настоящия доклад се извършва преглед на текущото му прилагане. Той трябваше да е готов до 31 декември 2020 г., но беше отложен поради пандемията от COVID-19. Докладът включва най-актуалните налични научни становища.

Настоящият доклад се публикува само две години след влизането в сила на регламента. Заради краткия период между приемането, прилагането и наблюдението, събирането на данни и научната и техническата оценка не беше възможно да се извърши цялостна оценка дали регламентът е постигнал целите си на регионално равнище и на равнището на ЕС. Поради това първият доклад е съсредоточен върху анализ на:

- въздействието на предишните технически мерки,
- настоящото положение и
- планираните в близко бъдеще действия за прилагане на регламента.

Настоящият доклад е в изпълнение на мандата по член 31, параграф 1 от регламента, като в него се представя и рамката, съгласно която ОПОР ще допринесе за плана за действие за съхраняване на рибните ресурси и опазване на морските екосистеми (наричан по-нататък „планът за действие“), обявен в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.[7]. В доклада се посочват областите, в които са необходими повече усилия.

2. Източници на информация

[7] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“ (COM/2020/380 final).

Настоящият доклад се основава на научните оценки и приноса на Научния, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР)[8] и на Международния съвет за изследване на морето (ICES)[9]. В него са отчетени изцяло възгледите и становищата, които бяха получени от 23 държави членки, 8 консултативни съвета[10] и 37 заинтересовани страни в рамките на целева онлайн консултация[11]. Подробно описание на научния принос и резултатите от консултациите се съдържа в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад.

[8] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002
[9] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx
[10] https://ec.europa.eu/fisheries/partners/advisory-councils_en
[11] https://ec.europa.eu/info/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries_en

3. Измерване на напредъка

Основаното на резултатите управление, съчетано с активното участие на заинтересованите страни и държавите членки, изисква резултатите да бъдат наблюдавани, измервани и проследявани чрез преразгледани технически мерки, разработени с течение на времето. Тъй като в предишните регламенти не бяха включени показатели за измерване на въздействието и успеха на прилагането на техническите мерки[12], не беше възможно да се определят подробно начините, по които техническите мерки са допринесли за горепосочените цели.

В най-актуалния научен анализ на НТИКР[13] е указано наличието на бавна и много плавна тенденция към улов на по-значителен дял по-големи риби.—Макар експерименталните проучвания да показват възможностите за постигане на подобрена селективност чрез използване на определени риболовни уреди при контролирани условия, се оказа трудно да се установят преки причинно-следствени връзки между прилагането на разпоредбите за конкретни риболовни уреди, промените в използваните риболовни уреди и общата селективност на риболовните флотове по отношение на размера. Установяването на такива връзки е затруднено от липсата на достатъчно точни данни. Счита се, че значително въздействие върху селективността оказват и оперативните фактори (изборът къде и кога да се извършва риболов и конкретните изисквания за използване на риболовните уреди), но те не се уреждат от регулаторни задължения.

С оглед установяването на подходи за определяне на мерките, които са основани в по-голяма степен на резултатите, в регламента са включени измерими цели по отношение на техническите мерки, с които:

- да се намали нежеланият улов (по-специално на уязвими видове),
- да се оптимизират схемите на експлоатация,
- да се допринесе за подобряване на добивите и
- да се гарантира, че въздействието на риболова върху местообитанията на морското дъно е съобразено със законодателството на ЕС в областта на околната среда.

[12] COM(2016) 134 final, 11.3.2016 г.
[13] НТИКР 20-02 (https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002).

Необходимостта от подобряване на методите за измерване на селективността и нейното въздействие става все по-очевидна и неотложна. Оценката на ефективността е възможна единствено въз основа на видими резултати: засилена защита на младите екземпляри и на местата за размножаване, намаляване на случайния улов на уязвими морски видове, ограничаване на отрицателното въздействие върху околната среда и положителен принос към законодателството в областта на околната среда. Посочените методи за измерване имат две цели: i) предварителна оценка на потенциалните резултати от предложените и разработените мерки и ii) оценка на мерките по отношение на постигнатите резултати.

Селективността се определя както от вида на използваните риболовни уреди, така и от начина, по който те се разполагат от капитаните на риболовните кораби и от рибарите по отношение на мястото, сезона, часа, скоростта и други оперативни възможности. Подобряването на селективността зависи от прилагането не само на законодателство за промяна на структурата на риболовните уреди, но и на законодателство за създаване на стимули за рибарите да експлоатират уредите при по-добри практики. Това означава, че са необходими подобрени методи за наблюдение на селективността чрез по-точно измерване на количествата улов на малки риби или на уязвими видове. Досегашните методи за наблюдение предоставяха само данни, подходящи за изготвянето от страна на НТИКР на оценки на общите тенденции в селективността по отношение на размера в големи сегменти на флота. В предстоящия си план за действие Комисията ще разгледа препоръки за държавите членки, които ще са свързани с допълнителни средства за събиране на информацията, необходима за изпълнението на тази политика.

4. Принос за постигане на целите на ЕС в областта на околната среда

Техническите мерки трябва да допринасят и за постигане на добро екологично състояние, както е определено в Рамковата директива за морска стратегия. Мерките, които са насочени към опазването на морските биологични ресурси в рамките на ОПОР и също така допринасят за опазването на морската среда, попадат в изключителната компетентност на ЕС. Съгласно ОПОР е необходима съгласуваност със законодателството на ЕС в областта на околната среда, като регламентът се основава на определените в това законодателство измерими цели.

Въпреки че в момента се разработват измерими количествени цели в областта на околната среда съгласно Рамковата директива за морска стратегия, повечето цели в тази област все още са качествени — например „благоприятното състояние на запазване“ [благоприятен природозащитен статус], посочено в член 1, буква д) и член 2 от Директивата за местообитанията.

Обратната информация от консултациите потвърждава, че е необходимо време за адаптиране към регламента (който консолидира и заменя повече от 30 предходни регламента) и за преминаване от нормативни правила към регионално адаптирани мерки чрез процеса на регионализация. Повечето държави членки, консултативни съвети, заинтересовани страни и НТИКР потвърдиха, че е твърде рано да бъде измерено въздействието от регламента. По-голяма част от НПО считат, че засега той не е допринесъл за постигането на заложените в него общи и измерими цели и не е успял

да предотврати отрицателното въздействие на риболова върху околната среда. Тези заинтересовани страни също така настояват да се прилага основан на резултатите подход, който да е съобразен в още по-голяма степен с амбициите на Европейския зелен пакт и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

Риболовът оказва много сериозен натиск върху екосистемите, уязвимите видове и морското дъно. В неотдавнашен преглед на Европейската сметна палата[14] се посочва, че ЕС продължава да бъде изправен пред предизвикателството, свързано със загубата на морското биологично разнообразие и местообитанията. Комисията е съгласна с твърдението на Сметната палата, че са необходими допълнителни действия, и счита, че от ключово значение в тази насока е разработването на подходящи технически мерки в съответствие с регламента.

По смисъла на настоящия доклад **уязвимите видове** включват видове, защитени по силата на европейското законодателство и на обвързващи за ЕС международни споразумения, като например делфини, морски свине, морски птици, акули и някои видове риба и костенурки, които са под непосредствена заплаха от изчезване. Днес множество едри и бавнорастящи риби, както и други животни, са до голяма степен изчезнали от предишните ареали, а други са критично застрашени[15]. Въпреки че риболовът може да представлява сериозна заплаха за тези видове, в някои случаи тази заплаха може да бъде смекчена с помощта на технически мерки. Има много доказателства за случаен улов на различни видове: така например морски птици могат да бъдат уловени и удавени при операции с парагади или в крайбрежни хрилни мрежи; морски свине и делфини също могат да бъдат уловени в хрилни мрежи, както и в (пелагични) тралове; костенурки се улавят в хрилни мрежи или могат да се закачат по повърхностни парагади; дълбоководни акули се улавят в парагади и хрилни мрежи, а големи пелагични акули се улавят в парагади за улов на риба тон; млади едри акули, скатове и морски лисици се уловят в дънни тралове заради големия размер на телата им.

Макар рискът от изчезване на определени видове да е добре известен, общата информация за случайния улов на уязвими видове не е достатъчна, за да се извърши точна оценка на въздействието на този улов. По данни на НТИКР[16] най-мащабно въздействие върху уязвимите видове оказват крайбрежните статични мрежи (хрилни и тристенни), като той преразгледа методите за намаляване на случайния улов и определи набор от възможни мерки — например сезонни забрани, използване на акустични устройства за отблъскване и въдици със серпентини. В регламента се потвърждава забраната за използване на плаващи мрежи и се ограничава употребата на други видове риболовни уреди, за които е известно, че оказват отрицателно въздействие върху околната среда; също така се въвеждат мерки, основаващи се на

[14] Европейска сметна палата (2020 г.). „Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост“ (специален доклад).
[15] Например средиземноморски тюлен монах, балтийска морска свиня, балеарски буревестник, селдова акула, морски ангел, скатове от вида манта и мобула, голям скат и пеперудовиден скат.
[16] НТИКР 20-02, https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002, стр. 151 и следващи.

мерките в отменения Регламент относно разред китообразни[17], включително задълженията за наблюдение, чиято цел е да се допълни по-всеобхватното събиране на данни съгласно предишната рамка[18] (в случаите, в които данните за прилова са част от много по-мащабна кампания за всеобхватно събиране на данни). Това целево наблюдение на видовете от разред китообразни се оказа трудно и е налице явна загриженост за неговата ефективност[19]. Количествата прилов остават до голяма степен неизвестни.

В регламента се предвижда също така рамка за изпълнение на плана за действие за намаляване на случайния улов на морски птици в риболовните уреди[20], както и възможности за държавите членки да приемат мерки за своите води или в регионален контекст като средство за ефективен принос към общите и измеримите цели на регламента.

На 3 юли 2020 г. Комисията прие Регламент за изпълнение относно акустичните устройства за отблъскване[21]. Въз основа на становището на ICES от май 2020 г. две регионални групи на държавите членки работят по мерки за защита на морската свиня в Балтийско море и на обикновения делфин в Бискайския залив[22], чиито популации са силно застрашени. Някои държави членки използваха предоставената от регламента възможност да определят национални мерки, като например засилено наблюдение или разпоредби за придвижването.

[17] Регламент (ЕО) № 812/2004 на Съвета от 26.4.2004 г. за определяне на мерки относно приуловите на представители на разред китообразни в риболовните полета и за изменение на Регламент (ЕО) № 88/98 (ОВ L 150, 30.4.2004 г., стр. 12).

[18] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/

[19] Прилов на защитени и потенциално уязвими морски гръбначни — преглед на националните доклади съгласно Регламент (ЕО) № 812/2004 на Съвета и друга информация. Вътрешен доклад на консултативния комитет на ICES, 2020 г. Становище на ICES 2020 г., byc.eu, https://doi.org/10.17895/ices.advice.7474

[20] COM(2012) 0665 final.

[21] Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/967 на Комисията от 3 юли 2020 г. за определяне на подробни правила относно характеристиките на сигнала и на използването на акустичните устройства за отблъскване, посочени в част А от приложение XIII към Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки (ОВ L 213, 6.7.2020 г., стр. 4).

[22] https://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2020/Special_Requests/eu.2020.04.pdf

Заинтересованите страни[23] установиха недостатъци в смекчаващите мерки, посочени в член 11, параграф 4 от регламента, и в списъка на забранените видове в приложение I. Повдигнатите от тях въпроси бяха свързани не толкова със съдържанието на прилаганите понастоящем разпоредби на регламента, а по-скоро с липсата на действия и подготовка на допълнителни мерки, включително липса на електронно наблюдение[24]. Държавите членки не изразиха сериозни опасения по отношение на правните разпоредби. Някои от тях подчертаха необходимостта от допълнително наблюдение, въз основа на което да бъдат изготвени съответните мерки.

За да подпомогне държавите членки при прилагането на регламента, в своя план за действие Комисията ще набележи действия за повишаване на селективността и намаляване на прилова на уязвими видове, като обърне специално внимание на застрашените от изчезване видове и на видовете с неблагоприятен природозащитен статус.

Въздействието, което риболовът може да окаже върху екосистемите и местообитанията, се простира отвъд добива на целеви и уязвими видове. Степента му е различна в зависимост от интензивността на риболова, местообитанията, в които се извършва, и съответните целеви видове. Целта на ОПОР е това въздействие да се намали във възможно най-голяма степен. Въздействието зависи и от вида на риболовните уреди: дънното тралене може да засегне седиментите на морското дъно, тяхната вертикална порьозност и геохимично съдържание, което води до намаляване на комплексния характер на местообитанията и промяна в състава на видовете. Риболовът с парагади (по-специално в най-отдалечените региони) може да доведе до увреждането и счупването на корали.

Защитата на **уязвимите местообитания** е заложена в член 12 от регламента, като за целта се посочват зоните, в които е забранено използването на определени риболовни уреди. Тези зони могат да бъдат променяни чрез прилагане на принципа на регионализация в съответствие с процедурата по член 11, параграфи 2 и 3 от Регламента за ОПОР. Държавите членки могат също така да определят зони със забрана за риболов или други мерки за опазване чрез национални мерки или регионализация в съответствие с член 15, параграф 2 от регламента.

За да бъдат защитени уязвимите местообитания, вече са въведени някои забрани за риболовни уреди, като например употребата на експлозиви, ударни инструменти, драги и кошове за събиране на корали, както и използването на тралове на дълбочина над 800 m[25]. Допълнителни правила се прилагат и по силата на Регламента за Средиземно

[23] Въз основа на отговорите, получени при онлайн консултациите. Вж. приложение I към придружаващия работен документ на службите на Комисията.
[24] Напр. вътрешна система за видеонаблюдение (CCTV) и електронна система за наблюдение от разстояние (REM).
[25] Член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2016/2336 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за определяне на специални условия за риболова на дълбоководни запаси в североизточната част на Атлантическия океан и на разпоредби за риболова в международни води от североизточната част на Атлантическия океан и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2347/2002 на Съвета (ОВ L 354, 23.12.2016 г., стр. 1—19).

море[26], в който се забранява риболовът с подвижни уреди над пластовете морска трева, местообитания на организми от вида *coralligenous* и пласта *mäerl*. Наред с това в крайбрежните зони е забранено използването на драги за улов на сюнгери, теглени уреди и мрежи гъргър (може да се прилагат специални условия и дерогации). Ограничения се прилагат и по отношение на разрешените уреди за любителски риболов в Средиземно море, където е забранено използването на теглени мрежи, ограждащи мрежи, мрежи гъргър, драги и статични мрежи.

В момента се извършва научна работа за картографиране на разпределението на различните видове местообитания на морското дъно и въздействието на риболовните дейности върху или над тях. Това ще даде възможност за оценка на зоните, в които биологичното разнообразие е изложено на най-голям риск и където е най-необходимо да се предприемат защитни мерки. По данни на НТИКР[27] алтернативните риболовни уреди с потенциал за намаляване на въздействието върху морското дъно включват: електрически импулсен трал, полупелагични трални дъски, панели за освобождаване на бентос, тралове с вдигнат футроп, дънно оборудване с меки четки и електрически драги за миди ензис (*Ensis* spp.).

В рамките на консултацията беше предоставена информация за действията, които вече са предприети или се разработват от държавите членки, и за подготвяните от регионалните групи мерки за защита на местообитанията, с които се допълват предприеманите поотделно от държавите членки мерки в изпълнение на задълженията им съгласно законодателството на ЕС в областта на околната среда.

В съответствие с ангажимента, заложен в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., в своя план за действие Комисията ще определи мерки за ограничаване на използването на най-вредните за биологичното разнообразие риболовни уреди, включително по морското дъно, и ще проучи начини за подобряване на прилагането на мерките за управление на рибарството, по-специално в защитените зони по „Натура 2000“ и в други защитени морски зони.

5. Научни изследвания, иновации и пилотни проекти

С регламента се осигуряват условия за извършването на научни изследвания и за участието на секторите на рибарството в научни дейности. На държавите членки могат да се предоставят дерогации за научни изследвания в областта на риболовните операции, когато са изпълнени необходимите условия, предвидени в член 25, параграф 1, букви а)—е) от регламента. От влизането в сила на регламента 17 държави членки са уведомили Комисията за 67 риболовни операции, извършени за целите на научните изследвания. Бяха получени две заявления за научни изследвания с участието на повече от шест търговски кораба, поради което те бяха предмет на специално

[26] Регламент (ЕО) № 1967/2006 на Съвета от 21 декември 2006 г. относно мерките за управление на устойчивата експлоатация на рибните ресурси в Средиземно море, за изменение на Регламент (ЕИО) № 2847/93 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1626/94 (ОВ L 409, 30.12.2006 г., стр. 11).
[27] Вж. Преглед на техническите мерки (част 1), НТИКР 20-02, стр. 189. EUR 28359 EN, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2020 г., ISBN 978-92-76-27161-1, doi:10.2760/734593, JRC123092.

разглеждане. Въз основа на становището на НТИКР[28] Комисията прецени, че и в двата случая нивото на участие не е обосновано от научна гледна точка, в резултат на което се наложи държавите членки да внесат съответните изменения в условията на научните изследвания.

В член 20 от регламента е включена възможността държавите членки да разрешат чрез регионализация използването на новаторски риболовни уреди. За да подпомогне този процес, ICES изготви оценка на тези уреди. Въпреки че досегашният анализ е достатъчен за представянето на предварителни заключения[29], както ICES, така и НТИКР подчертават необходимостта от по-нататъшно разработване на оценката, по-специално за да се отчетат в по-голяма степен социално-икономически фактори, които са от значение при въвеждането на новаторски уреди в сектора на рибарството.

Макар в член 23 от регламента да се предвижда възможност за определяне на пилотни проекти за разработване на система за пълно документиране на улова и изхвърлянията въз основа на измерими цели, нито една от регионалните групи не е представила съвместни препоръки в това отношение.

В точка 2 от приложение XIII към регламента се изисква държавите членки да предприемат необходимите стъпки за събиране на научни данни за случайния улов на уязвими видове, но все още липсват достатъчно такива данни.

Тъй като иновативните техники могат да подпомогнат постигането на целите, заложени в Европейския зелен пакт и в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., в своя план за действие Комисията ще определи начини за насърчаване на заинтересованите страни и държавите членки да проучат изчерпателно вариантите за използване на такива техники и да използват всички налични възможности в това отношение.

6. Прилагане на регламента

Макар да е твърде рано за изготвянето на цялостна оценка на прилагането на регламента, данните сочат, че са възникнали известни опасения поради новата регионализирана структура и липсата на подробни определения. В момента се изготвят насоки, които да подпомогнат държавите членки при прилагането на регламента, и за допълнително уточняване на правилата чрез подхода на регионализация и бъдещия регламент за изпълнение.

Освен прилагането на национално равнище, основният метод за изпълнение е разработването от регионалните групи на съвместни препоръки с помощта на

[28] Становище относно поисканото от Хърватия разрешение за риболов за научни цели с повече от 6 кораба „volantina“ във водите на Западна Истрия, 2019 г. (НТИКР 20-03); становище относно поисканото от Италия разрешение за риболов за научни цели с повече от 6 кораба с брегови мрежи за риболов на средиземноморска сардина (*S. pilchardus*) в Лигурия — ГПЗ 9 (НТИКР 20-02).
[29] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx

консултации със заинтересованите страни, в които се определят необходимите регионални технически мерки. В съответствие с член 15, параграф 2 от регламента предложените в тези съвместни препоръки мерки — в случаите, в които те са съвместими със съответните цели и задължения — могат да бъдат приемани от Комисията чрез делегирани актове.

Извършената досега работа осигурява информация за процеса и доказва, че държавите членки действително работят заедно за допълване и адаптиране на мерките към техните регионални потребности. Също така става ясно, че държавите членки обикновено успяват да постигнат съгласие относно мерките сравнително бързо, когато тези мерки са насочени към усъвършенстване на правилата в съответствие с приложимите преди това регламенти. Сътрудничеството между държавите членки в контекста на регионализацията изглежда ефективно и при изготвянето на съвместни препоръки, чиято цел е да се предвидят дерогации от задължението за разтоварване, определено в член 15 от Регламента за ОПОР и в съответните регионални многогодишни планове. Съществуват обаче опасения по отношение на бързината и амбицията във връзка с разработването и договарянето на съвместни препоръки относно мерки, насочени към подобряване на селективността или ограничаване на риболова с цел да се подобри законодателството на ЕС в областта на околната среда. Въпреки че в регламента се съдържа изискване за държавите членки[30] да представят съвместни препоръки за допълнителни смекчаващи мерки, обосновани от научни данни за отрицателното въздействие на риболовните уреди върху уязвимите видове, до момента са представени само две такива препоръки.

Както се подчертава в публикуваното неотдавна съобщение на Комисията, озаглавено „Към по-устойчив риболов в ЕС: актуално състояние и насоки за 2022 г.“[31], пандемията от COVID-19 оказа влияние върху графика и подготовката на някои от съвместните препоръка. От влизането на регламента в сила досега регионалните групи на държавите членки са предложили 17 съвместни препоръки[32], 6 от които са въведени в законодателството посредством делегиран акт на Комисията. За други се очаква да бъдат приети или са в процес на оценка от НТИКР, или се преразглеждат с цел подобрение с оглед на получените научни становища. По отношение на регионалната специфика съвместните препоръки предлагат широк набор от мерки, нужди и подходи. С някои се цели да бъдат включени технически мерки в новите планове за премахване на изхвърлянето на улов, а други включват само технически мерки.

С член 7 от регламента се забраняват дейностите с особено вредно въздействие върху околната среда, включително, считано от 1 юли 2021 г., риболовът с уреди с електрически импулси. По искане на Нидерландия през май 2020 г. ICES издаде становище, според което използването на такива уреди оказва няколко вида положително въздействие върху екосистемата и околната среда, въпреки че остават някои неясноти[33]. Нидерландия заведе дело в Съда на Европейския съюз за отмяна на разпоредбите от регламента, с които се установява забрана на риболова с уреди с

[30] Приложение XIII, точка 3.

[31] Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Към по-устойчив риболов в ЕС: актуално състояние и насоки за 2022 г.“ (COM/2021/279 final).

[32] Окончателният брой ще се актуализира преди приемането.

[33] ICES, 2020 г. https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/PulseTrawlAdvice.aspx

електрически импулси. Това искане беше отхвърлено от Съда на 15 април 2021 г.[34]. С регламента се предвижда и насърчава извършването на научни изследвания като възможно средство за развитие на знанията и за получаване на информация за бъдещи оценки.

7. Заключения

С регламента се предоставя рамката, необходима за изпълнение на ОПОР и за ефективен принос към законодателството на ЕС в областта на околната среда чрез пряко прилагане и най-вече чрез предоставяне на държавите членки на необходимите инструменти за приемане на мерки в областта на рибарството.

Прилагането на регламента обаче е свързано с някои недостатъци по отношение на неговия принос към защитата на уязвимите видове и уязвимите местообитания, като някои видове са сериозно застрашени от изчезване. Необходими са значителни подобрения в усилията за наблюдение на въздействието на риболова върху екосистемите. Регламентът предоставя на държавите членки законодателните инструменти за справяне с тези проблеми и за допълване на прилагането от тяхна страна на законодателството на ЕС в областта на околната среда с мерки в областта на рибарството, приети чрез процес на регионализация, като се очаква те вече да предприемат необходимите действия. Въпреки че държавите членки започнаха да представят съвместни препоръки, трябва да се положат повече усилия в тази насока. Заинтересованите страни също следва да бъдат насърчавани да участват в този процес.

Разнообразието на представените до момента съвместни препоръки показва, че най-подходящият и ефективен подход за осигуряване на целенасочени и съобразени с конкретните нужди технически мерки е подходът на регионализация. Държавите членки доказаха, че регионалното сътрудничество може да бъде бързо и ефикасно. Необходимо е обаче да се направят подобрения по отношение на бързината и амбицията във връзка с разработването и договарянето на съвместни препоръки относно мерки, насочени към подобряване на селективността или ограничаване на риболова с цел да се подобри законодателството на ЕС в областта на околната среда, като Комисията ще продължи да предоставя цялата необходима подкрепа и насоки, за да се гарантира, че целите в тази област са подобаващо отразени в съвместните препоръки.
В контекста на Европейския зелен пакт и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Комисията ще допълни настоящия доклад в рамките на плана за действие за съхраняване на рибните ресурси и опазване на морските екосистеми, като целта е да се постигне по-ефективно прилагане на регламента и пълноценно използване на връзките между рибарството и политиките в областта на околната среда.

[34] Решение от 15 април 2021 г., *Нидерландия/Съвет и Парламент*, C-733/19, ECLI:EU:C:2021:272.